"..als slaven in de middeleeuwen.."

In de tweede helft van augustus bezocht een Westduitse buitenparlementaire delegatie Turkije. Zij gingen daarheen op uitnodiging van TAYAD, een organisatie van familieleden en vrienden van politieke gevangenen. De delegatie woonde de oprichtingsvergadering van TAYAD bij, had vele uitputtende gesprekken met voormalige gevangenen, leden van TAYAD, vakbondsleden en anderen uit de linkse Turkse verzetsbeweging, probeerde een gevangenis van binnen te zien, en voerde vooral veel aktie. Op deze pagina's vind je een verslag van hun bevindingen, de persverklaring die ze in Istanbul uitbrachten, en een brief van twee hongerstakende politieke gevangenen, die uit de bajes van Sagmalcilar gesmokkeld werd.

De delegatie, die op 14 augustus 1987 naar Istanbul vloog, bestond uit de volgende personen: Anita Friedetzky (journaliste), Gabriele Heineke (advokate), Eckard Held (arts), Christina Kukielka (afgevaardigde van de GAL, de Groenen) en Johannes Neumann (arbeider). Afgezien van Christina Kukielka als GAL-afgevaardigde, waren dit allemaal individuele mensen, die praktisch, buiten-parlementair solidariteitswerk verrichtten.
De eerste aktie van de delegatie was de demonstratieve deelname aan de oprichtingsvergadering van TAYAD, op 15 augustus 1987. Dat werd een leerzame ervaring over wat de Turkse regering 'demokratisering' noemt. Zowel in burger geklede als geüniformeerde politie kontroleerde kontinu, en open en bloot, het hele gebeuren, zowel voor het gebouw als binnen in de zaal. Steeds grepen ze in als ze dat nodig vonden; zonder nadere uitleg. Zo werd het de Vereniging verboden om een geldelijke bijdrage van de delegatie in ontvangst te nemen, werd de voorzitter tijdens zijn rede onderbroken, en werd het de delegatie van de kant van de politie verboden om na de vergadering in de vergaderruimte nog met leden van de vereniging te spreken.
Hoewel de bijeenkomst legaal was, werd hij zoveel mogelijk ontmoedigd, en werd geprobeerd de woorden van de Turkse minister van justitie waar te maken, die over TAYAD zei: "Wij zullen de vereniging weliswaar toelaten, maar hen het werken onmogelijk maken".
Des te groter is onze bewondering voor hen die, ondanks deze en voorafgaande harde repressie, via TAYAD in alle openheid voor de rechten van de gevangenen opkomen, de staat telkens weer ter verantwoording roepen en daarbij openlijke konfrontaties, arrestatie, marteling en verdere onderdrukking niet uit de weg gaan.

Tijdens de ledenvergadering van TAYAD hoorde de delegatie van een staking onder de werknemers van een lederwarenfabriek (Deri-Is) in Istanbul. Een vertegenwoordiger overhandigde uit naam van de ca. 3.500 arbeiders in de lederindustrie een boeket bloemen aan de voorzitter van TAYAD, Mustafa Eryüksel, en sprak op die wijze de solidariteit van de stakers met de gevangenen en hun familie uit.
In de daaropvolgende dagen was de delegatie diverse malen in de gelegenheid om met de stakende werknemersters over hun problemen te spreken. Zeer veel indruk maakte een rondleiding door bedrijven die in staking waren, waarbij de delegatie met eigen ogen de deplorabele werkomstandigheden van de lederarbeiders op de arbeidsplaats in ogenschouw kon nemen.
De pogingen van de delegatie om de gevangenis van Sagmalcilar in Istanbul binnen te komen strandden echter, omdat de gevangenisdirektie, na urenlang overleg met zijn superieuren in Istanbul en Ankara, dit bezoek niet toestond. In plaats daarvan legde de delegatie demonstratief een boeket bloemen voor de hoofdingang van de gevangenis, als groet aan de hongerstakers, in dit geval in het bizonder aan de hongerstakers 'voor onbepaalde tijd'. In gesprekken met de pers wees de delegatie er telkens weer op, dat de Turkse regering ervoor verantwoordelijk zal worden gehouden als bij deze hongerstaking doden zouden vallen, zoals in 1984 in de Metrisgevangenis in Istanbul.
Bij een andere openlijke aktie voor de gevangenis van Sagmalcilar verbrandde de delegatie, samen met familieleden van de gevangenen, een stapeltje bajeskleding en ondersteunde daarmee demonstratief de eis van de hongerstakers voor afschaffing van de eenheids-gevangeniskleding (zie verderop de verklaring van Ali Aslan/ Ertugrul Mavioglu).
Naast dit alles ondersteunden we de eisen van de hongerstakers en hun verwanten op een openbare perskonferentie. De moeder van Ertugrul Mavioglu (die gedetineerd is, omdat hij de uitgever was van het tijdschrift 'Cözüm', en dit tijschrift van kommunistische propaganda beschuldigd wordt) las op deze perskonferentie een verklaring voor.
Behalve de verzamelde pers waren ook de Turkse televisie, en een relatief opvallend groot aantal in burger geklede politiewaarnemers aanwezig.
Bijzondere opwinding onder de journalisten veroorzaakte ons vasthouden aan de kwestie Turkije-Koerdistan, en het feit dat wij de onderdrukking van het Koerdische volk, de pogingen hen te vernietigen, vaak aanroerden en zelfbeschikkingsrecht voor de Koerden eisten.
Bezien in het licht van de Koerdische bevrijdingsstrijd, en door het feit dat de begrippen 'Koerden' en 'Koerdistan' uit het officiële spraakgebruik verbannen zijn, werd dit in de aansluitende berichtgeving door de pers extra naar voren geschoven.
Uit veelvuldige gesprekken met voormalige gevangenen (waaronder één ter dood veroordeelde), familieleden, advokaten, vertegenwoordigers van TAYAD, een mensenrechten-organisatie en vakbondsleden, kreeg de delegatie de indruk dat van 'terugkeer van de demokratie' in Turkije nog steeds geen sprake kan zijn.
Nog steeds wordt er gemarteld, zijn vakbonden verboden, worden vakbondsleden vervolgd, moeten studenten zich gedwongen in verenigingen organiseren, is er geen vrijheid van vereniging -in het bijzonder niet voor vooruitstrevende verenigingen- en aan de onmenselijke gevangenisomstandigheden is niets wezenlijk veranderd.

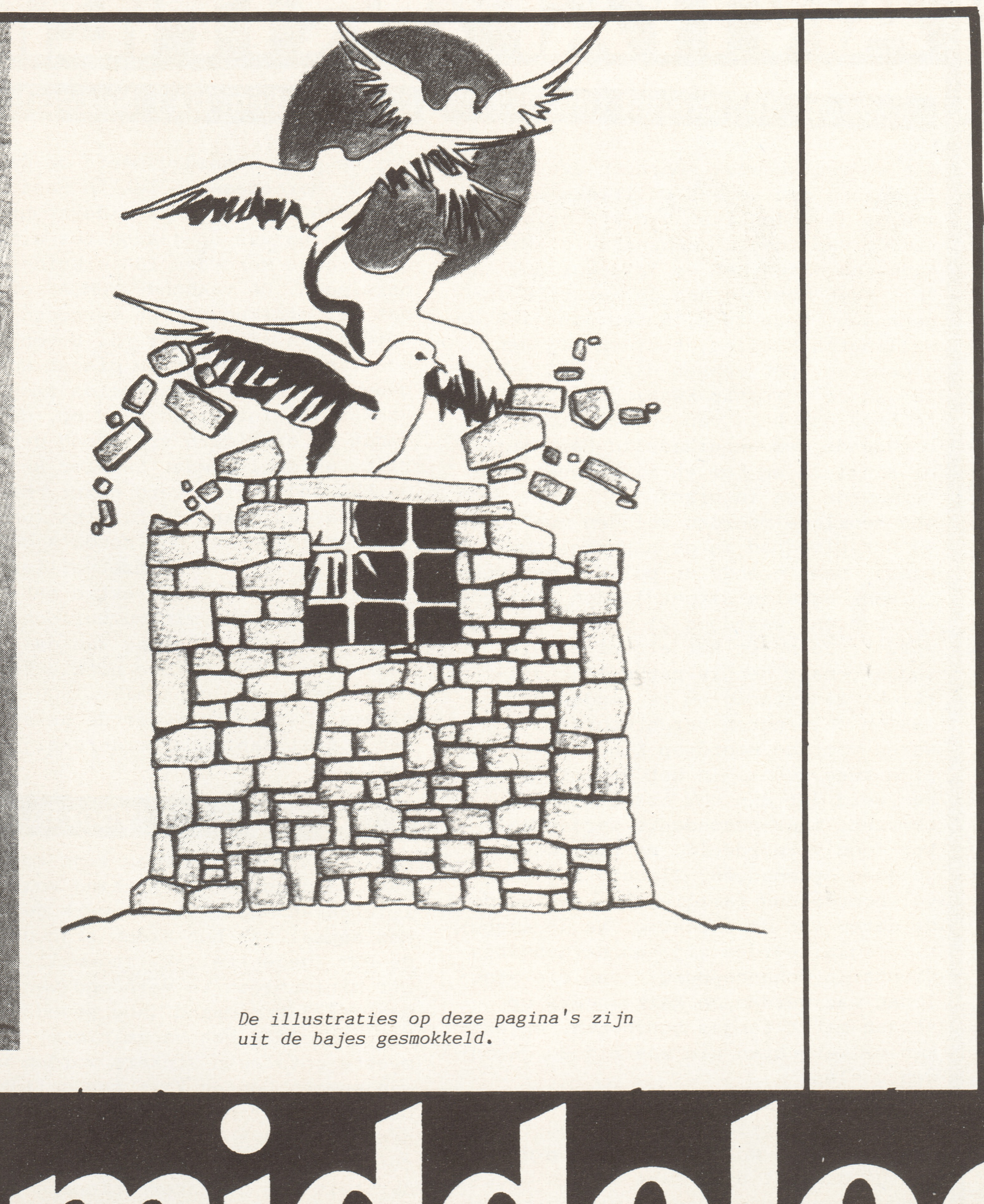

De illustraties op deze pagina's zijn uit de bajes gesmokkeld.

Daarbij dient zich echter aan, dat de methodes verfijnder worden. Om een Bondsrepublikeinse voorbeeld aan te halen: de zogeheten E-vormige gevangenissen voor detentie in isolatie, of de 'kleine' alledaagse vernederingen, die uiteindelijk ziek maken, de gevangenen murw maken en op den duur de weerstand binnen en buiten de gevangenis moeten bemoeilijken en breken.
Daarnaast worden echter nog steeds dezelfde methodes gehanteerd als in de afgelopen zeven jaar. Speciaal in de gevangenissen van Turks Koerdistan, met bovenaan de lijst Dyarbakir, zijn de omstandigheden onveranderlijk wreed. Het is daarom ook geen toeval dat daar twee maanden geleden nog Mehmet Kalkan door folteringen vermoord werd.
Hiervoor draagt niet in de laatste plaats de Bondsrepubliek Duitsland een zekere verantwoordelijkheid door haar financiële-, ekonomische- en militaire hulp aan Turkije.
Daarom eist de delegatie ook op deze plaats een onmiddellijke stop van alle ekonomische- en militaire hulp aan Turkije.
De delegatie doet een beroep op de demokratische en vooruitstrevende publieke opinie in de Bondsrepubliek om er zich praktisch voor in te zetten dat de informatiedrempel over het in Turkije en Turks Koerdistan aanwezige verzet, gesloten wordt. Zij stelt in dit verband voor, om voormalige gevangenen, familieleden en vakbondsleden uit te nodigen voor een bezoek aan de Bondsrepubliek, om de betrokkenen hier zelf hun verhaal te laten doen. De bereidheid daartoe is van hun kant aanwezig. Zij weten echter uit ervaring dat hen een paspoort geweigerd zal worden, om hen zo het reizen naar het buitenland onmogelijk te maken.
De voorzitter van TAYAD wees er in zijn openingsrede voor de oprichtingsvergadering terecht op, dat de repressiemethoden in Chili, Zuid Afrika en Turkije, in de alle landen waar het fascisme heerst, hetzelfde zijn.
De delegatie ziet het als van de demokratisch-vooruitstrevende publieke opinie en de verantwoordelijke politici in de Bondsrepubliek, om dit openlijk te erkennen en zich voor de volgen uit Turkije en Turks Koerdistan net zo in te spannen als dit, althans incidenteel, het geval was voor Chileense verwanten van gevangenen.

Hamburg, 31 augustus 1987.

PERSVERKLARING

Wij zijn een delegatie uit Hamburg en West Berlijn, die op uitnodiging van TAYAD en op initiatief van ondersteuningskomité's voor de hongerstakers in de Bondsrepubliek en West Berlijn, hier naar toe gekomen zijn.
Wij hebben het grootste respekt voor degenen die, ondanks alle repressie en martelingen, tot op dit moment hun politieke identiteit niet opgegeven hebben en weerstand bieden.
Wij stellen nadrukkelijk vast dat:
De Turkse regering ervoor verantwoordelijk gesteld zal worden, als Ali Aslan (TKP/B), Mehmet Aslan (Dev-Sol), Naif Cifci (SVP), Recep Keles (TKP/B), Ertugrul Mavioglu (Dev-Sol), Hürrem Yildiz (Dev-Sol) en Ahmet Yücel (TKP/B), die in Sagmalcilar voor onbepaalde tijd in hongerstaking zijn, zullen sterven.
Wij verklaren ons solidair met de hongerstakende gevangenen in Turkije en Turks Koerdistan, en ondersteunen hun eisen.
Wij hebben de laatste dagen in Istanbul aan den lijve ondervonden dat van 'terugkeer van de demokratie' in Turkije en Turks Koerdistan geen sprake kan zijn.

Zo veroordelen wij de provocerende aanwezigheid van geüniformeerde- en in burger geklede politiemensen tijdens de ledenvergadering van TAYAD op 15/8/'87, en hun ingrijpen in het verloop van de bijeenkomst.
Wij protesteren tegen de aanhoudende vernietiging en marteling van mensen, die zich op sociaal, ekonomisch of politiek gebied sterk maken voor hun overtuiging.
De gezondheid van de gevangenen wordt systematisch aangetast. Nog steeds worden duizenden mensen in de gevangenissen van Turkije en Turks Koerdistan onder mensonwaardige en vernietigende omstandigheden gedetineerd gehouden, ten prooi aan allerlei vormen van marteling en vernedering.
Wij zijn ons bewust van het belangrijke aandeel, dat de Bondsrepubliek heeft in het in stand houden van deze 'orde' door omvangrijke ekonomische- en militaire hulp, evenals politieke ondersteuning, bijvoorbeeld in de Raad van Europa. Mede om tegen deze politiek een duidelijk 'NEEN' te laten klinken, eisen wij, mede namens de demokraten en anti-fascisten in de Bondsrepubliek en West Berlijn, van de Turkse regering:

* Onmiddellijke vrijlating van de gedetineerde familieleden en verwanten van de hongerstakende gevangenen,
* Onmiddellijke afschaffing van de doodstraf, en herziening van reeds uitgesproken doodvonnissen.
* Onmiddellijke vrijlating van zwaar zieke gevangenen,
* Opheldering van het lot van degenen die spoorloos verdwenen zijn,
* Algemene amnestie voor alle politieke gevangenen, die zich voor demokratie en voor de vrijheid van hun volk inzetten.

Tegelijkertijd eisen wij van de regering van de Bondsrepubliek:

* Onmiddellijke stopzetting van de ekonomische- en militaire hulp.

Wij zullen onze verdere aanwezigheid hier gebruiken om akties van de familieleden te ondersteunen, die hun eisen verder kracht bijzetten.

Istanbul, 17 augustus 1987.

VERKLARING VAN ALI ASLAN EN ERTUGUL MOVIAGLU

Wij zijn geen slaven, wij zijn politieke gevangenen.
Wij zijn politieke gevangenen in de gevangenis van Sagmalcilar. Wij bevinden ons nu (25 juli) negentien dagen in hongerstaking. Over onze hongerstaking en onze situatie is tenminste voor een gedeelte aan u en uw lezers bericht. Toch willen we deze brief schrijven, om de situatie en de redenen voor onze hongerstaking te verduidelijken.
De problemen, die zich in Sagmalcilar en de andere gevangenissen voordoen, komen steeds weer naar buiten, gebaseerd op brieven van gevangenen, perskonferenties door onze familie of berichten in de pers, en ze zullen worden herhaald totdat men zegt: "Dat heb ik al eens eerder gehoord of gelezen". Maar wie hoort ons? Tot nu toe hebben we nog geen gesprekspartner kunnen vinden om onze problemen opgelost te krijgen. Hier begint ook de willekeur.
Ons papier ging op aan de vele schriftelijke aanklachten aan instellingen die we in staat achtten onze problemen op te lossen (waarbij het bemachtigen van papier verder een probleem is). Maar wij hebben geen enkel positief antwoord gekregen. Wat zijn nu eigenlijk onze problemen? Onmogelijk te vervullen eisen, of de wensen van verstandige mensen?
Hier volgen de belangrijkste:
Wij eisen opheffing van de verplichting om eenheidskleding te dragen, en de toelating van burgerkleren. De politieke opinie is precies op de hoogte van de zaak met de eenheidskleding werd ons opgelegd als schakel in een rij van maatregelen als het verplicht zingen van marsliederen, militaire discipline enz., zodat de vooruitstrevende revolutionaire gevangenen zich overgeven en hun menselijke- en politieke identiteit opgeven. De maatregelen gelden als laatste stap in het kader van de operatie tot aanpassing. Al deze aanvallen op onze politieke identiteit hebben we echter zeven jaar lang min of meer teruggeslagen. We hebben ons ingespannen om onze menselijke en politieke eer te behouden, ook als de prijs daarvan is dat we sterven.
Wij hebben de eenheidskleding, die in de gevangenissen een symbool vormt van het machtsmisbruik en de willekeur die in de politieburo's beginnen bij de martelingen, niet geaksepteerd, en zúllen het ook niet aksepteren. Daarom eisten wij opheffing van deze maatregel, en eisen dat nog steeds.
Tenslotte werd deze maatregel in enkele gevangenissen op grond van de vastberaden houding van de gevangenen opgeheven. Onder het noemen van voorbeelden (Aydin Özel, Gaziantep, Metris) hebben wij dat voor de andere gevangenissen ook geëist. Echter, het antwoord dat we kregen bestond uit het verbod om bezoek te ontvangen, met onze advokaten te spreken en deel te nemen aan de rechtsgang. Natuurlijk bleek dit onder het voorwendsel van één of ander voorschrift te geschieden.
Op grond van hetzelfde voorschrift worden wij op weg naar de rechtbank, als slaven in de middeleeuwen, in groepen van twintig tot dertig personen aan elkaar geketend. Ook dit Ook dit voorschrift geldt alleen voor de gevangenis van Sagmalcilar. Toen wij naar het paleis van justitie gebracht werden, werden we van 's morgens half negen tot 's avonds half zeven in de detentiecel van het paleis van justitie gezet, zonder dat men onze kettingen en handboeien losmaakte, zonder dat we naar de WC konden; met blauw opgezwollen polsgewrichten. Dat noemen ze dan 'veiligheidsmaatregelen'. Wij hebben dit bij de rechtbank aangekaart en ons erover beklaagd dat het tot een manier van folteren verworden is. Wij hebben er meerdere malen bij de verantwoordelijken op aangedrongen dat deze mensonwaardige maatregel opgeheven wordt. Echter, in plaats van dat dit probleem opgelost werd, ontnam men ons het recht op het voeren van een verdediging omdat wij stelling namen tegen dit soort daden van willekeur. De twee tot drie dagen durende hongerstakingen die toen plaatsvonden om onze problemen in de openbaarheid te brengen, werden slechts gebruikt als excuus voor het uitdelen van disciplinaire straffen.
De gevangenisleiding verbiedt ons, geheel of ten dele en op grond van willekeurige besluiten of maatregelen, om te beschikken over vrij verkrijgbare publikaties. Regelmatig verschijnende tijdschriften, waarop wij geabonneërd zijn, worden niet doorgegeven. Dergelijke publikaties, die we de ene week of maand nog normaal krijgen, worden daarna ineens verboden. Hoewel de leiding ons meermalen mondeling en schriftelijk bevestigde dat er geen beperkingen bestaan, zolang de inhoud niet van pornografische aard is, geeft ze binnenkomende boeken en tijdschriften hetzij weer terug aan degene die ze brengt, of laat ze verdwijnen. Zo wordt één van onze basisbehoeften, scholing en informatie, beperkt.
Het bedrag, dat het ministerie dagelijks voor onze voeding uittrekt, bedraagt 325 Turkse Lira. Daar kun je buiten de gevangenis nog niet eens een kop soep voor kopen, maar moet wel al onze behoeften dekken. Voor dit geld krijgen wij een brood en drie maaltijden. Men kan zich dus wel voorstellen hoe die er uit zien. Het is duidelijk dat we onszelf er niet van kunnen voeden of in goede gezondheid blijven. We krijgen bij elke maaltijd slechts één soort voedsel; 's morgens en 's avonds normaal gesproken soep, maar steeds te weinig en van slechte kwaliteit. Het is duidelijk dat we vaak ziek zijn.
Daarom eisen wij verbetering van het eten, zowel wat betreft voedselkeuze, hoeveelheid als de kwaliteit, en aangepast aan de menselijke behoefte. Ook eisen wij dat de voedingsmiddelen, die door onze familie van buiten af bezorgd worden (zoals marmelade en zelfgemaakte konserven, die beter zijn dan in de gevangenis), aan ons doorgegeven worden.
Verder eisen wij dat we regelmatig vers fruit en groente kunnen kopen bij het stalletje in de gevangenis, en dat de door het ministerie toegelaten verkoop van thee voor 16.000,= TL, tegen de normale marktprijs van 1.600,= TL verkocht wordt.
Onder de huidige omstandigheden, waarbij we vaak ziek zijn, is onze materiële toestand plus het op 8.000,= TL vastgestelde bedrag voor de noodzakelijke medicijnen niet voldoende. Wij eisen dat hetzij de kosten voor medische behandeling door de gevangenisleiding betaald worden, of dat de door onze familie bezorgde medicijnen aan ons doorgegeven worden.
Terwijl wij op de oplossing van onze problemen wachtten, begon men ons te verhinderen om voor het gerecht te verschijnen, omdat we de eenheidskleding uitgetrokken hadden en weigerden om ons aan de zogenaamde 'uitgaansketting' te laten leggen. Men laat ons niet met onze advokaten of familie samenkomen.
Zelfs in noodgevallen worden, onder het voorwendsel dat ze geen eenheidskleding dragen, onze zieke kameraden die door de arts naar het ziekenhuis verwezen zijn, niet op transport daarheen gesteld, maar eenvoudig aan de dood overgelaten. Slechts als we daar keihard tegen protesteren worden de ziekentransporten alsnog uitgevoerd.

Om al deze redenen, en als laatste middel, zijn wij een hongerstaking voor onbepaalde tijd begonnen. Wij zijn vastbesloten om deze hongerstaking, die we op 8 juli 1987 begonnen zijn, tot het einde door te zetten; totdat we het recht op verdediging en op bezoek van onze familie en advokaten krijgen, onze eisen ingewilligd zijn en de willekeurige maatregelen opgeschort. De hongerstaking voor onbepaalde tijd, waaraan 40 van de 45 politieke gevangenen van de Sagmalcilar-gevangenis deelnemen (de vijf anderen konden wegens ziekte e.d. niet meedoen). zal voortduren totdat wij onze rechten bevochten hebben.
Wij verwachten van de pers dat zij onze problemen, in het bizonder de ontzegging van het recht op scholing en informatie, niet alleen maar zwijgend gadeslaat. Wij eisen dat ze een halt toeroepen aan het feit, dat op grond van willekeurig toegepaste censuur hun eigen getuigenissen niet aan hun lezers en abonnee's doorgegeven kunnen worden. Het is niet alleen onze plicht zich tegen elke vorm van onderdrukking te keren, maar ook van de pers en alle vooruitstrevende groepen.
Wij zijn geen slaven, maar politieke gevangenen!
Wij zullen geen eenheidskleding dragen!
Groeten!

Ali Aslan, Ertugrul Moviaglu, Sagmalcilar, 25 juli 1987.

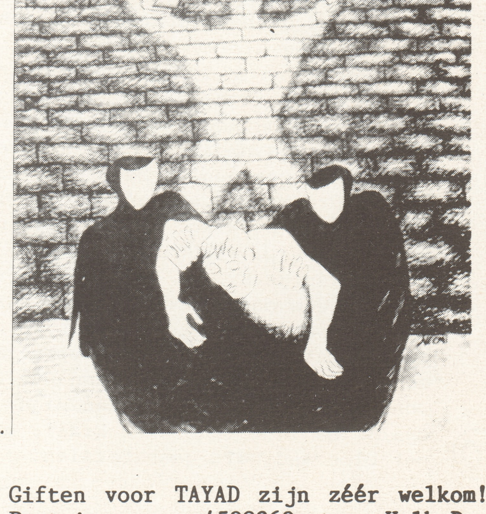

Giften voor TAYAD zijn zéér welkom!
Postgiro nr. 4598269 tnv Halk-Der Am*dam ovv 'TAYAD'.

12 september AKTIEDAG

Europa

12 september 1987; zevende jaardag van de fascistische junta in Turkije.
Demonstraties in:

* Rotterdam; 300 à 400 mensen. De demo eindigt met een meeting voor het Turkse konsulaat. Er waren zo'n vijftien Nederlanders; internationale solidariteit?
* Frankfurt,
* München,
* Keulen,
* Bonn,
* Athene,
* Parijs,
* Zwitserland.

* In Wenen wordt het kantoor van de Turkse luchtvaartmaatschappij THY met mollies aangevallen en er worden spandoeken achtergelaten. Geen gewonden, geen arrestaties.
* Hamburg. Ook hier wordt het kantoor van THY aangevallen. Ramen eruit, spandoek erop. Een illegale demo van Dev-Sol bij het Turkse konsulaat wordt door de politie uit elkaar geslagen. Geen arrestaties.

Eindhoven. Op 16 september werden tijdens de voetbalwedstrijd tussen PSV en Galatasaray (uit Istanbul, stand 3-0) luchtballonnen met een spandoek opgelaten boven het stadion. De wedstrijd was live op de Turkse televisie.

Turkije

Istanbul. In de week voor de 12e september vinden diverse politieke berovingen van bedrijven plaats. Verder bomaanslagen, booby-trap spandoeken, en worden veel affiches geplakt en pamfletten verspreid.
Bij tegenakties van de politie worden acht aktievoerders gearresteerd en ervan beschuldigd Dev-Sol militanten te zijn. Deze mensen zijn sinds de coup verscheidene malen opgepakt op beschuldiging van deelname aan Dev-Sol akties.
Op 11 en 12 september vinden aanslagen plaats op een kantoor van de (Amerikaanse) Citibank Corp., op het Sheraton Hotel waar de ministers van ekonomische zaken van de islamitische landen hun ISEDAK-besprekingen houden, en op Hotel Remada (eigendom van de Turkse luchtmacht). De aanslagen werden opgeëist door de 'Beweging van de 16e juni', een tot nu toe onbekende naam. De politie verklaart dat dit 'een nieuwe taktiek is, om de veiligheidsdiensten na de aktie om de tuin te leiden'.